Titel: Geen

Spreker: R.E. van der Scheer-van Essen

Partij: D66

Jaar: 1972

REDE VAN MEVROUW RUBY VAN DER SCHEER, VOORZITTER D'66, UITGESPROKEN TIJDENS

DE ALGEMENE LEDENVERGADERING OP 6 mei 1972.

(Embargo tot moment van uitspreken)

Dames en Heren,

Toen het huidige Hoofdbestuur het beleid overnam, kwam het al gauw tot de ontdekking dat continuïteit in het bestuur dringend noodzakelijk was, maar ontbrak.

Mede hierdoor heeft dit Hoofdbestuur niet meer kunnen en willen doen dan het zo goed mogelijk uitvoeren van de besluiten die in Biddinghuizen genomen zijn.

Gedurende november werden we geconfronteerd met drie grote problemen, die bepalend voor het beleid zouden blijken.

Het Dagelijks Bestuur besloot om in Mei 1972 geheel af te treden. De lont die in de Flevohof ’s morgens werd aangestoken, ’s middags verder smeulde en bij de Bestuursverkiezing het kruitvat bereikte, veroorzaakte daar in de polder een ontploffing, die rumoer onzekerheid en na later bleek een foute procedure voor de bestuursverkiezing tot gevolg had.

De Geschillencommissie heeft de kreukels in het blad inmiddels weer rechtgestreken.

Het D.B, vindt, en naar mijn mening terecht, dat het niet de morele steun van do A.L.V. heeft gekregen.

Daarom hebben wij alleen dat gedaan, wat een waarnemend bestuur kan doen, omdat we de beperkingen voelden van een mandaat dat wij zelf alleen maar als tijdelijk konden accepteren.

Wij hebben geprobeerd onze prioriteiten zo te kiezen, dat ze geen beperkingen voor het volgende H.B, zouden opleveren, in tegendeel, dat onze activiteiten ook op langere termijn als nuttig zouden worden ervaren.

Het H.B, is daarom alleen aan het allernoodzakelijkste begonnen. Op zoek naar wat moést gebeuren, kwamen de volgende twee problemen.

De Financiën en de Partijorganisatie.

- Financiën

Het geld was op.

Veel erger was de enorme schuld die uit de stapels rekeningen bleek,

Waar kwamen al die schulden vandaan? Wat was er misgegaan met het gevoerde financiële beleid?

Als een terrier is Jan Feenstra blijven schudden en trekken.

En net als in het M.I.T, rapport groeide onze wanhoop exponentieel.

Géén boekhouding, géén balanzen, géén arbeidsovereenkomsten, géén gegevens die noodzakelijk waren om structurele gebreken aan het licht te brengen.

En dat was nu net wat we wilden, inzicht krijgen in de foute structuur waarvan in het afgelopen jaar alleen maar de symptomen in de marge bestreden waren, en die steeds weer leidden tot gebrek aan liquide middelen.

Het ene gat werd met het andere gedicht. Toen ook dat niet meer mogelijk bleek betaalden we onze schulden met het geld dat naar de afdelingen had moeten gaan.

In onze wanhoop hebben we eind december steun gezocht bij leden waarvan we wisten dat ze verstand hadden van financieel beheer en die bovendien niet zélf ook nog een rekening zouden schrijven.

Het werk van Feenstra, Van Lockeren Campagne en Kingma hebben een analyse en een aantal suggesties opgeleverd, die u bij uw congresstukken heeft kunnen vinden.

U en wij weten nu waar we aan toe zijn, en dat is meer dan waar dit hoofdbestuur mee begon.

Ik dank Jan Feenstra, Hans van Lockeren Campagne en Naad Kingma voor het puinruimen.

Ons derde probleem.

Gebrek aan geld maakt het moeilijk een vereniging te organiseren. Laat staan D’66,

In 1966 zijn we gestart met de illusie dat onze organisatie een borg zou zijn voor een zo groot mogelijke deelname van onze leden aan de meningsvorming en besluitvorming.

De A.L.V, was toegankelijk voor iedereen. Elk lid zou van de gelegenheid gebruik kunnen maken oa. op een zeepkist te gaan staan en de anderen ervan te overtuigen dat zijn inzichten de juiste waren.

Dat staat allemaal op papier.

Steeds duidelijk blijkt dat de bezoekers van de A.L.V, leden zijn die het geld er voor over kunnen hebben om één of twee dagen naar Rotterdam, Amsterdam of de Flevohof te gaan: die het geld hebben om buitenshuis te gaan eten, oppas te versieren voor hun kinderen, en in een hotel te overnachten.

En toch zou ik de A.L.V, niet willen missen,

We hebben nog meer fouten gemaakt.

Er is geen ononderbroken stroom van informatie van de afdelingen naar het bestuur. Er is geen ononderbroken stroom van informatie van onze gemeenteraadsfrakties naar de eerste en tweede Kamer-fraktie.

En omgekeerd is er veel te weinig naar mogelijkheden gezocht om de leden op de hoogte te houden van wat "daarboven” gebeurde. Het schreeuwen over zo'n grote afstand geeft vaak aanleiding tot klachten over hardhorendheid of Oostindisch doof zijn.

Gebrek aan informatie, geeft gebrek aan motivatie en dat leidt weer tot gebrek aan activiteit en tot een bijna overal aanwezige frustratie.

Om alvast een smalle plank te leggen over de sloot tussen de leden en de "top" heeft dit bestuur gestreefd naar een groter contact met de leden. Meer H.B. leden dan ooit hebben de afdelings- en regio vergaderingen bezocht en de leden gestimuleerd in hun activiteiten.

Voor een goede organisatie geldt, dat het noodzakelijk is bij de leden te peilen wat zij nu eigenlijk willen, en wat ze van hun organisatie verwachten.

Daarom heeft het bestuur zich aangesloten bij het initiatief van onze karakterfrakties, om regelmatig de afdelingen te gaan opzoeken.

Eind januari zijn in dit bredere kader de Trio-reizen gestart.

Hoewel er al een groot aantal afdelingen bezocht zijn, is het nog te vroeg om conclusies te trekken.

Toch geloof ik dat er veel D’66-ers zijn, die de partijorganisatie graag als "dienstverlenend” zouden zien.

D'66, de partij die iets voor u doet.

Vanuit deze gedachte zijn ook de radiouitzendingen van opzet veranderd.

De Symptomen hebben niet meer de "grote" politiek als onderwerp, maar richten zich rechtstreeks op kleine in onze ogen niet democratische gebeurtenissen ergens in ons land. Aanklachten tegen een democratie die vaak schijn is.

Misschien bent u nu teleurgesteld omdat dit H.B, u geen reglementswijzigingen heeft aangeboden.

Maar om te weten hoe die reglementen wél moeten zijn, moet er inzicht bestaan in alle mogelijkheden die het vigerende reglement biedt, en moeten weten v;at de eisen zijn waaraan het reglement moet voldoen.

Regionale voor congressen zijn mogelijk zonder reglementswijzingen, We moeten het paard niet achter de wagen spannen en reglementen wijzigingen met de illusie dat dan alles beter wordt.

Veel hangt eraf van de individuele activiteiten van ieder van ons.

Alleen zullen onze mogelijkheden beperkt blijven, zolang er geen Aladin is die over zijn lamp poetst en onze zakken met goudstukken vult.

Bij de congresstukken vindt u een motie waarin de A.L,V, wordt gevraagd het H.B, op te dragen een "stuurgroep" - ik heb iets tegen dat woord - in te stellen, die op de volgende A.L.V, met voorstellen over onze partijorganisatie moet komen, - Misschien zullen daar reglementswijzingen bij zijn, misschien ook niet.

Het H.B. zou u willen vragen de strekking van deze motie te ondersteunen

De opdracht aan de experimentele reglementen commissie die in het licht van een veranderende partijstructuur de regionale voorcongressen voorstelde en begeleidde, zou dan uitgebreid kunnen worden.

Wanneer de commissie zich gesteund weet door de A.L.V., zal zij met een grotere inzet haar werk doen.

Dames en Heren,

Fabrieken worden gesloten.

Werkeloosheid neemt hand over hand toe.

De "geavanceerde" oorlog in Indo-China vernietigt vele burgers.

In het roomse polen is de Pil aan de krantenkiosk te koop,

In Bangla Desj sterven dagelijks duizenden van de honger.

Het investeringsprobleem de Noord-Zuid verhoudingen, de machtsstrijd tussen Oost en west, de bevolkingspolitiek, het voedselprobleem en de milieu verontreiniging zijn aan de orde van de dag.

D'66 congresseert.

Onze partij congresseert, mede n.a.v, het Advies van de Zes, dat ondanks het geringe volume, aan de hiervoren genoemde gigantische problemen aandacht schenkt.

Ik wens dit congres en al die anderen die zich net als vrij verantwoordelijk voelen voor het functioneren van onze maatschappij de ingetogen doch verbeten wil om op deze uitdaging, de reorganisatie van onze samenleving in te gaan: Mee te werken aan een rechtvaardiger en eerlijker wereld.

Ik waarschuw u voor het keiharde gevecht dat wij zullen moeten leveren.

Een gevecht met onszelf, en met onze omgeving.

Onze plannen zijn ambitieus.

Wij willen een meerderheid krijgen voor revolutionaire veranderingen.

Wanneer er niet snel maatregelen worden genomen met een draagwijdte die voor ieder van ons in deze zaal ongeloofwaardig, soms zelf belachelijk schijnt, gaat het mis. Met u, met mij maar zeker met onze kinderen.

Het is de wil om nog tijdig bij te sturen, die tot activiteiten van onze partij hebben aangezet.

Met die activiteiten bedoel ik het tot stand komen van het Advies van de Zes,, en het besluit om overal in ons land met de leden van de drie partijen en alle anderen die geïnteresseerd zijn in een vooruitstrevende politiek een gesprek te beginnen over de inhoud van de gewenste hervormingen.

Omdat wij ons gerealiseerd hebben dat het hier om niets meer of minder dan een mentaliteitsverandering gaat.

Omdat wij mensen met elkaar willen confronteren die tot nog toe in gescheiden eenheden optrekken, die vanuit verschillende achtergronden politiek bedrijven en, die ieder voor zich hun eigen sores hebben.

Daarom hebben wij een aantal mensen waaronder vormingsleiders, discussieleiders, sociaal psychologen en communicatiedeskundigen gevraagd het voorstel uit te werken, vaktechnisch voor te bereiden, te volgen en te stimuleren.

Als eerste hebben zij besloten het Advies van de zes in een voor iedereen leesbare en begrijpelijke versie te laten verschijnen.

Het ligt in de bedoeling om tussen 15 en 1 juni en gecombineerde uitgave tot stand te brengen van de partijkrant de Democraat en het blad de Radicaal, waarin de hele gang van zaken uitvoerig wordt toegelicht.

Daarnaast zullen door radio en televisie onze plannen aan een veel bredere publiek worden bekendgemaakt.

Het Permanent Overlegorgaan van PvdA-D’66-PPR besloot op 3 december 1971, na een maandenlange status quo, geconfronteerd met de zaken die ik al noemde, tot actie over te gaan.

Het vroeg Mansholt, Gruyters en de Galan plus de fraktievoorzitters van de drie partijen een analyse te geven van de vragen, waarmee de Nederlandse, de west-Europese politiek geconfronteerd zou worden als uitvloeisel van de crises in de wereld.

Als basis materiaal werd het M.I.T. rapport, de Engelse Blue- Print voor Survival en de hoeken van onder andere Barbara Nard en Barry Commoner gebruikt.

Zeven maal kwam de commissie bijeen, op 27 februari was de laatste bijeenkomst, de dag daarop werden de afzonderlijke delen samengevoegd.

Een week later werd het stuk aan het P.O. en de pars aangeboden, Geen stuk met complete oplossingen. Wél een document met een opzienbare filosofie. Géén Blue-Print voor de Nederlandse Politiek, maar wel een basis om te gaan zoeken naar oplossingen.

De impasse in het Overlegorgaan is niet doorbroken doordat D'66 zijn standpunt om zoveel mogelijk buitenstaanders onder één vooruitstrevende noemer te brengen, heeft doorgedrukt.

Evenmin omdat de PvdA plotseling is afgestapt van haar standpunt, dat de Commissie van Zes ondergeschikt aan de partijen moest blijven.

Nee, de praktijk bleek godzijdank sterker dan de leer.

Want bij de bestudering van de problemen die onze wereld bedreigen, bleek voor ieder commissie, hoe ook zijn bedoelingen en visies aan het begin mogen zijn geweest maar, een conclusie over te blijven: we sterven aan de groei, of overleven in evenwicht.

Het rapport heeft vele bijeenkomsten van het PO als gevolg gehad, Uitvoerig heeft het Overlegorgaan besproken welke stappen genomen moesten wórden na de ontvangst van het rapport.

Tijdens dit Overlég is niet elke hobbel even soepel genomen.

De wederzijdse wil om eruit te komen heeft ertoe geleid dat de delegaties van de drie partijen overeenstemming hebben bereikt over de te volgen procedure.

Bij uw congresstukken vindt u het communiqué dat op 27 april namens de drie partijvoorzitters is gepubliceerd.

Het DB heeft n.a.v. de gang van zaken in het PO een motie ingediend die door het HB is overgenomen.

Het eerste meedenken over de vragen die het Advies van de Zes voor ons neer hebben gelegd is al begonnen. Het H.B, heeft de nota van de vijf democraten uit Zuid-Holland als een positieve bijdrage voor de discussie begroet. Een uittreksel van deze nota wordt in de Democraat opgenomen.

Er zijn leden van D’66 die zich afvragen of we wel snel genoeg gaan?

Of de termijn tussen het verschijnen van het ”Advies van de Zes” en de eerste stap wat betreft de uitvoering van do Aanbevelingen niet te lang op zich heeft laten wachten.

Of de toenaderingspogingen van D’66 tot de Partij van de Arbeid overal wel voldoende resultaat hebben opgeleverd.

D'66 heeft haast.

En op het ongeduld van onze leden in de afdelingen en de frakties wordt vaak niet geantwoord door de PvdA.

Ik wil daarom het Bestuur van de Partij van de Arbeid vragen, om daar waar de leden van de Partij van de Arbeid liever in beslotenheid werken en er nog een te grote terughoudendheid tegenover D'66 bestaat, te stimuleren en een minder afhoudende instelling aan te moedigen.

Desondanks hoop ik dat dit congres het verschijnen van het Advies van de Zes en de inhoud van het communiqué van 27 april als een duidelijke stap in de richting van het tot stand komen van een P.V.P. zal beschouwen.

We lopen niet hard, maar er zit vooruitgang in.

Wat zijn de reacties binnen D’66 op het Advies van de commissie van Zes?

Voorzover ik kan overzien, onderschrijft de meerderheid van de leden de filosofie van het stuk, hoe onvolledig het ook is.

Zij zijn ervan doordrongen dat voor het voorkomen van rampzalige ontwikkelingen een progressieve meerderheid in het parlement nodig is. Zij zien de progressieve volkspartij als de politieke vertaling van de ernst van de gegroeide inzichten.

Maar in onze samenleving die steeds sneller verandert en om voortdurende aanpassing vraagt moeten wij er voor oppassen dat ons hart niet blijft kloppen in het sympathieke ritme van 1966. Want het tempo van nu is niet meer dat van gisteren en in het verleden leven levert al gauw het etiket behoudend op»

Oppassen is het ook voor het formele standpunt dat het tot stand komen van de PVP alleen maar het inlossen van een belofte uit 1966 zou gaan betekenen -namelijk het doorbreken van verouderde partijpolitieke structuren.

De PVP kan slechts het instrument zijn om grote maatschappelijke hervormingen te kunnen invoeren, Onjuist is ook het verwijt aan onze partij dat ons zogenaamd inconsistente beleid in de afgelopen jaren D’66 zeer heeft geschaad.

De redenering: D’66 maakte een beleidsplan en schreef een regeer- akkoord: De kiezer zal D'66 wispelturigheid verwijten nu nauwelijks een jaar later bekend wordt dat het beleidsplan al verouderd is en ook de inhoud van het regeerakkoord niet geschreven is tegen de achtergrond van de nu bekende crises in de wereld.

Want laten wij ons niet intelligenter voordoen dan we zijn: ook een jaar geleden geloofden ook wij nog juichend in ongeremde kapitaalsinvestering en in een bijna oneindige economische groei.

Kan een partij zo snel veranderen en op zulke fundamentele meningen terugkomen? Ik zou zelfs geneigd zijn om trots te zijn op het feit dat wij, bij deze dreigende informatie, niet op de vlucht zijn geslagen. Kaar ik vind dat wij niet trots moeten zijn. Het is uiteindelijk doodnormaal dat wij ons houden aan een eenmaal gegeven woord, namelijk om niet dogmatisch te denken, om niet bang te zijn voor nieuwe informatie, hoe onaangenaam die ook is.

Ik geloof in de redelijkheid van de leden van D'-66 anders zou ik hier niet staan. Maar ik wéét, dat mensen moeite hebben met de snelheid waarmee de optiek zich wijzigt.

Ik zou zeker niet willen beweren dat de lijn die het bestuur en de fractie nu volgen, de enig juiste is.

Maar ik zou u wel willen vragen, om alle verschillen van mening over welk samenwerkingsverband vrij precies moeten aangaan, en hoe de uitwerking van de progressieve volkspartij moet zijn: Ik zou u willen vragen om dit soort opinies te willen zien tegen het decor van de komende crisis in de wereld waarvan Nederland als eén der eersten een royale portie krijgt toegewezen.

In het begin van deze toespraak heb ik u een aantal problemen genoemd.

Ik heb een redelijk, hoewel niet overmatig groot vertrouwen in de mogelijkheid om de toekomstige problemen de baas te worden. Maar dan is het zeker nodig, dat wij onze tijd besteden aan de meeste urgente zaken.

Daarvoor is het nodig dat wij met anderen voorop blijven lopen bij het maatschappelijke vernieuwingsproces dat gaat komen.